

ellif Victor Grigorovich Guzev, Ninel Aleksandrovna Dulina ve Yu-an Li ile birlikte hazırladığı bu eserde Sovyetler Birliği'ndeki Türkologlar'ın bibliyografyasını ortaya koymuştur. 8. *Oçerk istorii izuchenija turetskogo yazika* (Leningrad 1976). Dünya üzerindeki Türk dili çalışmalarının tarihi hakkında küçük hacimli bir eserdir. 9. *Grammatika yazika tyurkskikh runi-çeskikh pamyatnikov VII-IX vv* (Leningrad 1980). Orhun Türkçesi üzerine yazılmış olan bu eserde VII-IX. yüzyıllardan kalma eski Türk kitâbelerinin dil özellikleri incelenmektedir. Bu eserleri dışında çeşitli dergilerde Türk dili üzerine yayımlanmış çok sayıda makalesi bulunan Kononov hakkında altmışinci yaş gününü kutlayan *Tyurkologiceskiy Sbornik* başlıklı bir eserle (Moskva 1966) yetmişinci yaş gününü kutlayan *Turcologica* (Leningrad 1976) adlı armağan kitabı yayımlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

A. N. Kononov, *Turcologica*, Leningrad 1976, tür.yer.; *Biblio-bibliografičeskiy Slovar' Sovjetskikh Vostokovedov*, Moskva 1975, s. 267-268; S. N. Ivanov, "Put' učenogo", *Turcologica* 1986, Leningrad 1986, s. 3-6; A. P. Vekilov, "Bibliografiya Peçatnih Rabot Akademika A. N. Kononova 1980-1985 gg.", a.e., s. 7-9; Hasan Eren, "Kononov, Andrey Nikolaevič", *Türklik Bilimi Sözlüğü I: Yabancı Türkologlar*, Ankara 1998, s. 192-195; Saadet Ş. Çağatay, "Grammatika turetskogo yazika", *DTCFD*, V/2 (1947), s. 249-252; Talât Tekin, "A. N. Kononov: Grammatika Sovremennoj Turetskogo Literaturno-ga Yazika. Moskva-Leningrad, (1956), 569 s.", *TDAY Belleten* (1959), s. 331-378; K. Czeglédy, "Andrei Nikolaievitch Kononov élu membre honoraire de l'Académie des sciences de Hongrie", *AOH*, XXVIII/2 (1974), s. 287-290; András Róna-Tas, "Andrey Nikolaevič Kononov", a.e., XLI/2 (1987), s. 321-322; A. Dilâcar, "Rus Türkoloğu A. N. Kononov'un 70. yılı", *TDI*, sy. 305 (1977), s. 211; Osman F. Sertkaya, "A. N. Kononov (27 Ekim 1906 St. Petersburg / 30 Ekim 1986 Leningrad)", a.e., sy. 421 (1987), s. 61-63; "Kononov, Andrey Nikolaevič", *TA*, XXII, 183-184.

MUSTAFA S. KAÇALIN

Denizli, Uşak, Konya ve İstanbul'da çeşitli orta öğretim kurumlarında öğretmen ve yönetici olarak görev yapan Konrapa, 1953 yılında emekli olduktan sonra İstanbul İmam-Hatip Okulu ve Yüksek İslâm Enstitüsü'nde ahlâk ve siyer-i nebî dersleri vererek öğretmenlik hayatını sürdürdü. 15 Haziran 1969 tarihinde vefat etti.

Dârûlfünunun son sınıfında iken M. Kâmil adlı bir arkadaşıyla birlikte hocaları Abdurrahman Şeref Efendi'nin ders notlarını *Târih-i Asr-ı Hâzır* adıyla yayına hazırlayan Konrapa Bolu'da çıkan *Bolu, Dertli, Kürsî-i Millet* gazeteleriyle *Millî Gaye*, *Altun Yaprak* ve *Abant* mecmalarında, İzmir'de yayımlanan *Fikirler Dergisi*'nde, Konya *Yeni Anadolu Gazetesi*'nde meslekî makaleler yazmış, İstanbul'da çıkan *Tarihten Sesler*, *Bilgi*, *Öğretmen Dergisi*, *Her Hafta*, *Resimli Tarih*, *Hilâl* ve *Tohum* mecmualarında İslâm medeniyeti tarihiyle ilgili makaleler neşretilmiştir.

Eserleri. 1. *Bolu Tarihi* (Bolu 1960). Müellif, İslâm öncesi dönemden başlayarak Bolu tarihini beş bölümden oluşan iki cilt halinde yazmayı planlamışsa da eserin I. cildini oluşturan "Müslümanlık'tan Önce Bolu, Müslüman Türkler Devrinde Bolu" ve "Osmanlı Padişahları Döneminde Bolu" adlı üç bölümünü yayımlayılmıştır. "Cumhuriyet Türkiye'sinde Bolu" ve "Bolu'da Tarih Kaynakları" adlı dört ve beşinci bölümlerden oluşan II. cilt ise basılmamıştır. Konrapa bu eserinde sadece Bolu tarihiyle ilgili bilgilerle yetinmemeyip dünya tarihi ve Anadolu tarihiyle alâkâlı geniş mâmûmat vermiştir. 2. *Peygamberimizin Hayatı* (I-II, İstanbul 1958-1959, 1964, 1968, 1980, 1982, 1983). İmam Hatip okullarının birinci dönemi için ders kitabı olarak hazırlanmıştır. 3. *İslâm Âleminde İlim Hayatına Toplu Bir Bakış* (İstanbul 1964). İslâm dünyasındaki ilmî faaliyetlere dair bir risâledir.

Mehmet
Zekâi
Konrapa

4. *Peygamberimiz, İslâm Dini ve Aşere-i Mübeşdere* (İstanbul 1968, 1999). Eserde Hz. Peygamber'in hayatı hakkında geniş bilgi verildikten sonra kısaca ashabin dereceleri, Resûl-i Ekrem'in hanımları, İslâm dininin esasları, Hulefâ-yi Râşîdîn, Emevîler, Abbâsîler ve hilâfetin Osmanlılar'a intikalinden bahsedilmektedir.

BİBLİYOGRAFYA :

M. Zekâi Konrapa, *Bolu Tarihi*, Bolu 1960, s. 739-740; Enver Koray, *Türkiye Tarîh Yayınları Bibliyografyası*, İstanbul 1971-85, II-III, bk. indeks.

İ. BEDRİ BİLGİN

KONSİL

Katolik Hristiyan literatüründe dinî meseleleri tartışıp çözmek üzere bir araya gelen yüksek düzeydeki din adamları kuruluna verilen ad.

Dinlerde inanç, ibadet ve uygulamalarla ilgili konularda hem dinî kaynaklardaki esasların yorumu ve belirsizliklerin açıklanması hem de ortaya çıkan yeni durumlara dair dinî tavrı belirlemek için çeşitli mekanizmalar oluşturulmuş olup bunlardan biri de konsildir. Sözlükte "Kurul, meclis" anlamındaki Latince *concilium*-dan gelen konsil (concile, council) kelimesi terim olarak özellikle Katolik Hristiyanlık'ta inanç, ahlâk ve disiplin konularındaki problemleri karara bağlamak üzere davet edilen Katolik kilisesi piskoposlar kuruluna verilen addır. Aynı anlamda Grekçe *sunodos*, Latince *synodus*'tan gelen *sinod* ise (*synode*) Batı kiliselerinde önceleri konsille eş anlamlı olarak kullanılırken günümüzde piskopos veya başpiskopos tarafından piskoposluk bölgesinin problemlerini çözmek üzere toplanan, din adamlarından olmuş mahalli kurulu ifade etmekte, bizzat piskoposların oluşturduğu kurulu ise konsil denilmektedir. Doğu kiliselerinde konsil yerine sinod kullanılmakta ve bu kelime patriklerin danışma kurulunu ifade etmektedir. Ortodoks kiliselerinin en yüksek ruhani kuruluşun adı ise Holy Synod veya Saint Synode'dur (*An Encyclopedia of Religion*, s. 756; *Catholicisme*, XIV, 690-691).

Konsil kavramı özellikle Hristiyanlık'la alâkâlı olmakla birlikte başka bazı dinlerde de önemli konuların görüşülüp karara bağlandığı çeşitli isimlerle anılan bu tür kurullar bulunmaktadır. Budist geleneğine göre Budizm'in tarihî seyi içinde birçok kurul toplanmıştır. Bunlardan otantik kabul edilenlerin sayısı ülkelere göre

KONRAPA, Mehmet Zekâi (1888-1969)

İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü
öğretmenlerinden.

Bolu'nun Akmescid (Tabaklar) mahallesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da yaptı. İstanbul Dârûlfünunu Dârmâliimân-i Âliye Edebiyat Şubesi'nden mezun oldu (1911). Aynı yıl Çankırı İdâdi-si tarih-coğrafya öğretmenliğine tayin edildi. Çankırı, Şam, Bolu, Düzce, Yalvaç,

